

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.



Szerkesztők: Dr. KUN BÉLA és Dr. RÉVÉSZ IMRE. Főmunkatárs: Dr. SZÁSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Egy másik legenda vége!

Két héttel ezelőtt az egyke-legendát paréntáltuk el a magyar reformátusságra vonatkozó részében. Most abba a kellemes helyzetbe kerültünk, hogy egy másik fölött is meghúzzhatjuk a halálharangot.

A magyar reformátusságot ugyanis nemcsak a miatt érte vád, amiből (t. i. a gyermekből) a legenda szerint *kevés* van neki. Hanem amiatt is, amiből meg, szintén a legenda szerint túlságosan és illetlenül *sokat* mert produkálni: t. i. akadémikust, azaz magyar tudományos akadémiai tagot.

Mindjárt az Akadémia megalapítása után, 1828 táján szárnyrakelt az a könnyelmű gazdátlan bonmot-ból származó szállóige, hogy: „*Academia est collegium calvinistarum, ubi catholici ex gratia, lutherani ex misericordia tolerantur.*” Korán, még az Akadémia működésének megkezdése (1830) előtt megindult tehát a legendaképződés (szinte itt is el lehet mondani a gyermekkorunkban tanult találósmesét a füstről: apja még meg sem született s a fia már a ház tetején nyargal!) s egyszer kialakulva, szívós makacssággal tartotta és tartja magát ez a legenda is, épügy, amint a másik, napjainkig. Római atyánkfiaiak különösen a szélsőségesebb sajtószervei a távolabbi múltban is állandóan felszínen tartották, a legutóbbi egy-két évtized folyamán pedig éppen folyvást emlegetik új meg új változatokban, amelyeknek azonban a végső értelmük mindig ugyanegy: a magyar protestánsok, kivált pedig a reformátusok, számarányukat és egyéb jogosultságaikat messze meghaladó arányban foglaltak el tudományos, irodalmi pozíciókat, stallumokat, ellepték az egyetemeket, az irodalmi társaságokat és főképpen a Magyar Tudományos Akadémiát — amivel természetesen a róm. katolikus érdemeseknek és velük együtt a „katolikus gondolatnak” tervszerű kiszorítása járt együtt. Tehát ezen a nagyon fontos szellemi életterületen is igazolva volna a legenda szerint a Kossuthal kezdődött, Tisza Kálmán korá-

ban kivirágzott és még ma is teljes erejében dühöngő „magyarországi protestánsuralom”.

Mivel pedig dönthetetlen erejű törvény, hogy a szélsőségek mindenütt találkoznak, nem lephet meg bennünket nagyon az a nem mindennapi tünemény, hogy legújában ennek a legendának egy igen sajátos változata a Nyugat című folyóiratban talált fölmelegítésre. A Nyugat múlt évi 23. számába Palágyi Lajos cikket írt az Arany János és Vajda János közötti viszonyról s ebben nem kevesebbet állít (a Vajdával való személyes érintkezésének emlékeire is támaszkodva), mint azt, hogy Vajda és vele rokonszellemű költőtársai (Komjáthy Jenő, Reviczky Gyula), Aranynak és az ő legszűkebb körének, az úgynevezett „népies nemzeti” irány főembereinek ellenszenv miatt szorultak ki az Akadémiából, ez az ellenszenv viszont a Palágyi Lajos, illetőleg Vajda János állítása szerint vallási forrásból is táplálkozott: a kálvinista Aranynak és Arany-klikknek ellenszenvéből a róm. katolikus Vajda és társai iránt!

Quod erat demonstrandum.

*

Már mostan: mireánk magyar reformátusokra nézve ez a legenda természetesen nem olyan mértékben árnyékvető, mint az egyke dolga. Hogy miközülünk országos arányszámukat meghaladó arányban kerültek ki a magyar szellemi élet csúcsain járt és világolt emberek: az mireánk nem megszégyenítő, hanem dicsőséges. És ha nem csupán az akadémiai tagok arányszámát, hanem a magyar szellemi élet négyszázéves történetét nézzük: akkor a dolog valóban így is áll s ezen a multa nézve római atyánkfiaiak már semmiféle erőlködéssel nem lehet változtatniok. Nagyon bánkódni sincs okuk egyébként miatta. Ilyesmi bizony „a legjobb családokban is megtörtént” máshol is. Például Franciaországban, ahol a soha egymilliónál nagyobb lélekszámot el nem ért protestánsok a magyarországit jóval felülmúló arányban adtak nagy nemzetüknek tudósokat, költőket, művészeket, politikusokat, közigazdá-

kat stb. mind e mai napig. A Francia Akadémia negyven halhatatlanja, a véres üldözés egy századát kivéve, majd mindig számlált a sorai közt protestáns tagokat is (csak Pierre Lotit és a ma is élő Jullian Camille-t említem), sőt nagyon nevezetes, hogy a Francia Akadémiának az egyik megalapítója és első örökös főtitkára, Conrart is hugenotta volt (1603—1675).

Ellenben: igenis súlyos árnyékot vetne a magyar reformátusokra is, de a magyar Tudományos Akadémiának dicsőséges százados múltjára is, ha igazolható volna a legendának az a része, amely szerint az Akadémiában valami titkos református maffia működött volna kezdetől fogva a legújabb időkig s ez tette volna ott lehetetlenné a róm. kath. vallású tudósoknak és költőknek megfelelő arányszámban való érvényesülését. Ha ezt kávéházi pletykákon és malomalatti sustorgásokon kívül egyéb, nyomósabb adatokkal is igazolni lehetne, akkor ebből az derülne ki, hogy a magyar protestantizmus egy, a saját legnemesebb szellemi örökségéhez teljesen méltatlan kulturális magatartást tanúsított s a nemzet legelső tudományos fórumát egy szűkeszü felekezeti érdekesség belevitte az akadémiai tagságnál egyedül döntő szempontnak, a tudományos, illetőleg művészeti érték szempontjának csúfos elárulásába.

Mi itt a valóság?

A valóságot megmutatja dr. Török Pálnak (egyetemi magántanár, akadémiai könyvtárnok, a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság főtitkára) a Theologiai Szemle legújabb számában megjelent „Reformátusok az Akadémiában” c. kitűnő kis dolgozata. Török Pál először is azt mutatja ki pontos utánjárás alapján, hogy a száz évvel ezelőtti Akadémiának 43 első rendes és levelező tagja közül mindössze 12 volt református, tehát az újonnan alakult Tudós Társaság a valóságban semmiesetre sem volt „collegium calvinistarum”. Azután — bár a százegynéhány esztendő összes akadémikusaira nézve nem volt módjában a felekezeti statisztikát megcsinálnia — rámutat néhány tényre, amelyek szintén nem teszik valószínűvé az Akadémiában ama bizonyos „kálvinista fölényt”, sőt „kálvinista klikket”. Így pl. az Akadémia igazgatótanácsában eleitől fogva mindmáig túlnyomó többségben van a római katolikus elem. Száz év folyamán az Akadémiának közel negyven éven át voltak református elnökei, húsz éven át református másodelnökei, huszonnég éven át református főtitkárai. — Mindez adatok nagyon szép fényt vetnek református értékeink érvényesülésére, de egyáltalában nem mutatnak ennek az érvényesülésnek túlzott mértékére. Én egyénileg eleve meg vagyok arról is győződve, hogy a száz éven át volt összes tagok pontos felekezeti statisztikájának felvétele ugyanezt a képet adná. Egyébként is igen sok példát lehetne, ha helyünk volna, felhozni annak igazolására, hogy különös-

képpen a róm. katolikus papi befolyás az Akadémia történetében soha sem volt csekély (hadd említek csak öt nevet: Horváth Mihály, Ipolyi Arnold, Fraknoi Vilmos, Bogisich Mihály, Prohászka Ottokár).

Ami pedig mégis csak a legfontosabb: a Magyar Tudományos Akadémia mindenkori mérvadó, tehát legtekintélyesebb és legbefolyásosabb róm. tagjai közül sem a római katolikusok, sem pedig a reformátusok nem voltak soha olyan kicsiny lelkek, hogy áldozatul estek volna egy felekezeti tudomány- és irodalompolitika akár öntudatos, akár öntudatlan kísértésének s nyomorult hatalmi és klikkérdeknek áldozatul dobták volna a Széchenyi István nagy alkotásának legdicsőbb létértelmét: a tudományban és a művészetben kialakuló nemzeti egységet és harmóniát. Aki az ellenkezőt meri állítani, bizonyítson konkrétumokkal. — És mindenekelőtt cáfolja meg a Török Pál adatait.

*

Tudományban, irodalomban, művészetben valakinek a keresztlevele után szimatolni még betegbb tünet, mint hogyha pl. a politikában, vagy a közigazgatásban történik ugyanez. — Elvégre ha valakinek a vallása az, aminek lennie kell: hit, élet, lélek és jellem, az úgy is feltartóztathatatlannul át fog ütni minden tudományos, irodalmi és művészi megnyilatkozásán — úgy, ahogyan a gyümölcsfának minden virágán és minden gyümölcsén kiirthatatlannul és végzetesen átüt ugyanaz az illat és ugyanaz az íz. Viszont, ha valakinek az életében a vallás nem több a keresztlevélnél meg egy kis családi hagyománynál, talán társadalmi és politikai érdekeltségnél: annak a tudományos, irodalmi és művészi értékelésénél meg éppen fölösleges, sőt neveltséges előterbe tolni a felekezeti szempontot, ha csak a pusztá nyilvánartás szempontjából is.

Hogy a mi nagy magyar református akadémikusaink — tudósok, írók, költők, művészek — legtöbbször lélek szerint (korának mértékével mérve) jó református ember volt, azt egész oeuvre-jük szelleme bizonyítja. Viszont egyik sem volt felekezeti szűk látókörű ember: Arany Szent László-legendát írt, Kemény Zsigmond a regényeiben a reformátusok iránt a legkíméletlenebb (az Özvegy és Leánya legellenszenvesebb alakja a bibliás Tarnóczyné, a legrokonszenvesebb pedig — egy jezsuita!), Szász Károly Dantét fordította, Szilády Áron Temesvári Pelbárt alakját támasztotta fel, Beöthy Zsolt s utána Horváth János mély szeretettel merül el a magyar középkor szellemébe, Ravasz László Prohászka-émlékbeszédet tart. Aki ezekről az emberekről és lelki társaikról felekezeti klikkpolitikát fel tud tételni — azzal vitatkozni bajos.

Külön kérdés volna persze, de most nem terjeszkedhetünk ki rá, hogyan állunk a reformátusság mellett régibb és újabb akadémiku-

saink ú. n. „kálvinistaságával“. Ha ezt egy kicsit megbolygatnók, mindjárt kitűnnék, hogy akadémikusainknál a speciálisan kálvini hitvallási és theologiai öntudatnak nemhogy a túlzott volta forogna fenn — amire a dolgokat nem ismerőknek következtetni lehetne az akadémiai „kálvinistauralom“ emlegetéséből —, hanem ellenkezőleg, 90%-uknál *ennek a hitvallási és theologiai öntudatnak* (tehát a helyesen értelmezett „kálvinistaságnak“) *igen-igen szerény mértéke található meg*. De erről most ne legyen több szó annál az egynél, hogy ez éppen az Akadémia százéves fennállása folyamán a magyar református vezető intelligenciában természetesen tünet, amelyért az egyéneket hibáztatni nem lehet és nem szabad.

De annál inkább hibáztatni kell mindenkiket, aki a fentebb előadott tények és megfontolások figyelembevételével nélkül állhatatosan tovább emleget egy komolytalan legendát, sőt azt új változatokban és új szervirozással is feltáralja. „*Ez ellen a morál s a társas illem egyként perorál*“ — ezt mondta volna erre csöndesen a magyar középkor nagy református költője.

R. I.

Háztartásunk.

Nagyon tanulságos a Kollégium számadásának vizsgálása közben a IV. és IX. pénztári csoportok áttekintése. Amaz a tanárok, emez a tisztviselők és szolgák nyugdíjintézetének pénztára.

A IV. pénztári csoportra tulajdonképpen alig van már szükség. Valamikor nagyjelentőségű szociális intézmény volt ez, de már ma-holnap negyven éve, hogy országosan gondoskodás történt a tanárok nyugdíjügyéről s majd húsz éve annak is, hogy a theologiai tanárok is tagjaivá lettek az országos nyugdíjintézetnek. Így, bár 1914-ig a theologiai tanárok miatt továbbélő volt ez az intézmény, azóta pusztán csak néhány régi özvegy ellátásáról gondoskodik. Gondolni lehet, hogy kevesen vannak és talán nem is sokáig lesznek azok, akik még a majd negyven év előtti időben maradtak özvegyen.

Két özvegy nyugdíjának viselésén felül tehát ez a pénztár csupán a posta szerepét teljesíti. Beveszi a tanárok által, meg a fenntartótól fizetendő nyugdíjintézeti járulékokat s ezeket továbbítja az állampénztárába. Ezért magáért külön nyugdíjintézeti pénztárt fenntartani nem szükséges és talán egyszerűbb volna ezeket az átfutó tételeket valahol a tanárok javadalmánál elszámolni. Akkor legalább jobban kitűnnék az is, vajjon ezek az átfutó tételek tisztán átfutók-e.

Lehet, hogy súlyosan tévedek. De amennyire én látom a dolgot, a pénztári csoport 17,080 pengő 65 fillér fenntartási járulékot szol-

galtat és ezzel szemben összesen csak 8810 pengőt szed be. Vagyis ezen a címen 8270 pengő tényleges kiadása van a Kollégiumnak.

Így aztán könnyű megérteni, hogy ámbár 117 hold földje és jelentős értékpapír vagyona is van e pénztárnak és csak két asszony szerény nyugdíját viseli, mégis 10,363 pengő 73 fillér hiánnyal zárja a számadását. A számadás szerint 14,850 pengő 52 fillér a hiány, de 4486 pengő 79 fillér a földbe fektetett összegben van.

Nekem semmi kifogásom az ellen, ha a tanári nyugdíjintézeti tehernek egy részét a Kollégium nem köteles-járulékokból, hanem egyéb forrásból fedezi, de ha ezt akarjuk, meg kell mondani nyíltan s nem bujtatni el ezt a kiadást az avatatlan szemek elől.

Itt különben az is szembevetünk már, amivel az általános gazdálkodás kérdésénél kell majd foglalkozni, hogy a vagyon milyen keveset hoz. Amint mondtam, 117 hold a tiszadadai birtokból ezé a csoporté és ennek a tiszta hozadéka a számadás szerint 328 pengő 19 fillér, azaz *Háromszázhuszonnyolc pengő 19 fillér*. Vagyis a dadai kitűnő föld holdanként *három pengőt sem* jövedelmez. Az osztlék — igaz — 3600 pengő, de költsége 2686 pengő s még kezelési költség 585 pengő — summa summárum: marad a mondott összeg. Persze, a köztudatban az van, hogy a 117 holdra 3600 pengő osztlék esik, ami igen jól is hangzik.

Még sokkal érdekesebb a IX. csoport számadása. Már azért is, mert ennél a csoportnál földvételezár nincs elszámolva. Egyáltalán igen óvatosan van e csoport számadása összeállítva, nehogy feltűnjék a nagy megterhelhetetés, melylyel e csoport fenntartása jár. Ami hiányzik, az egyszerűen át van véve a közszükségleti csoportból s ezzel az avatatlan előtt helyreáll az egyensúly.

Ha azonban a dolgokat jobban megnézzük, azt látjuk, hogy a tagoktól — tisztviselőktől és szolgáktól — beszedett nyugdíjintézeti járulék összesen 1378 pengő 56 fillér, amivel szemben a tényleg viselt nyugdíj 20,945 pengő 45 fillér. Igaz, hogy ebből az egyházkerület pénztára megtérít 4260 pengő 38 fillért, de úgyis marad a Kollégium terhe 15,400 pengő. Valahogy itt is az volna a kitörő kívánság, hogy valljuk be őszintén ezt a terhet. Elvégre tiszteletreméltó elhatározás az öreg és munkaképtelenné vált szolgálk tisztos nyugdíjjal ellátása. De mondjuk meg nyíltan, hogy ez pedig tizenötezer pengőnél nagyobb terhet jelent s ne intézzük el az ügyet a közszükségleti pénztárból való egyszerű áttétellel.

Jön a közszükségleti pénztár. Mibe kerül a gimnázium, mibe a tanítóképzőintézet, mibe a régi kollégiumi bentlakás és mibe a kollégiumi igazgatás?

Nehéz lesz kibogozni az összesített számadásból, de megkísérlem.

Kun Béla.

Kiáltó pompa, — kiáltó nyomor.

Az elmúlt karácsony hetében Debrecenben volt dolgom, az evangélikus lelkészi hivatalban.

Úgy találtam, hogy az ottani kolléga közvetlen modorú ember, tehát kissé huzamosabb ideig tartózkodtam a lelkészi hivatalban.

Beszélgésünk fonalát azonban percrelpercre megakasztotta valami. Csapatokban érkeztek ugyanis a lelkészi hivatalba az egyház, a város szegényei. Jelentkeztek a Nőegylet által nyújtandó karácsonyi ajándéokra.

Írhatom, hogy soha olyan rongyos, szegény asszonyokat nem láttam, mint akik ott előttem véletlenül megjelentek. Munkácsy Mihály sem tudta volna méltó hűséggel ecsetelni azt a hallatlan nyomort, ami lesirt ezekről a szegény debreceni asszonyokról.

El is köszöntem aztán az én kedves kollégámtól. Hadd irkálja, jegyezgesse a neveiket ezeknek a szegény asszonyoknak — gondoltam magamban. Aztán mentem kifelé a Mikló utcából a föutára.

Csodálatos — állapítottam meg magamban — a természet örök törvényei, milyen óriási hatalommal nehezkednek a huszadik század civilizációjára is.

Mentől nagyobb a fény, a pompa, annál erősebb, nagyobb az árnyék. Ragyogó paloták között, ezüst-tükrös kávéházak mentén szegényebbek, rongyosabbak az emberek, mint kint a falvakon. Óh, bizony, Debrecenben is elmondhatjuk: Kiáltó pompa, — kiáltó nyomor!

Csak az a baj, hogy az emberek ezen igazságot nehezen akarják észrevenni.

Mert hiszen a szegénység, a legtöbb esetben szégyenli önmagát, a saját szegénységét. Lassanként olyanná lesz, mint a farkas, a dúvad, amelyet csak a falat — itten-ottan a karácsonyi ajándék — szólít elő a nyomoruság barlangjából.

De mégis, ha mindezeket a szomorú nagy igazságokat, realitásokat, nem akarja észrevenni a világ: akkor nekünk kell ezeket észrevennünk, vallásos, egyházi embereknek.

Mert hiába! A kultúra halad, fejlődik tovább. De csak egy bizonyos pontig, a történelem tanúsága szerint.

Hiszen ma már a falvak sem azok a falvak, községek, amelyek voltak ezelőtt 80—100 évvel. Az épületek kint a falvakon is szebbek, nagyobbak, mint ezelőtt. Sok helyen van már villanyvilágítás is. Van piac, van vásár. Itt-ott mozi, lövölde, sportterek stb.

Szóval a kultúra hódít már kint a falvakon is. De ugyanekkor hódító körútra indult el a nyomoruság is. A növekvő fénynek erősödik, nagyobbodik az árnyéka is. Maholnap kint a falvakon is elmondhatjuk: Kiáltó pompa, — kiáltó nyomor!

S aki szereti közöttünk a történelmet olvas-

gatni, ezen a téren könnyen rájöhet bizonyos igazságokra.

A régi pogány civilizáció, a görögök és rómaiak kultúrája akkor omlott össze, amikor a nagy pompa és nyomor komoly eilenfelekké lettek egymással szemben. Amikor a régi pogány kultúra elérte csúcspontját, akkor megsemmisült a vallás hatalma s beállt az istenek alkonya.

Erről a magaslatról, ebből a látószögéből nézve a dolgokat, jogosan kérdezhetjük: Ez lesz hát a keresztyén művelődés sorsa is?

Fájdalom ma már vannak nagy elmék, világhírű nagy gondolkozók, akik azt mondják, hogy: „Igen!” Nézetük szerint a mai kultúra már is haldoklik.

Mi azonban protestáns keresztyének ezt az álláspontot, sehogysé fogadhatjuk el. Sőt inkább, nekünk kell hirdetnünk és átéreznünk azt az igazságot, miszerint a keresztyén kultúrát, a régi pogány kultúrákkal egyszínvonalba állítani nem lehet és nem szabad.

A két nagy, veszedelmes társadalmi ellenfelet, a kiáltó pompát és kiáltó nyomort: a protestantizmusnak kell kibékíteni és kiegyenlíteni.

De hát hogyan?

A felelet egyszerű, régi, de azért mindig új igazság marad.

Krisztus szellemét, lelkét kell átvinni az egyházi, a társadalmi élet vérkeringésébe.

Az igazság, a jótékonyosság, az ember-szeretet erényeit kell trónjukra ültetni a keresztyén egyházaknak, ha azt akarjuk, hogy a régi pogány kultúrák sorsát elkerüljük.

Én teljességgel megértem a mi illusztris egyházi s világi férfaink felfogását, amidőn ma a legnagyobb eréllyel tiltakoznak a felekezeti iskolák államosítása ellen. Hiszen ma ez az álláspont uralkodik államférfiaink táborában is.

Szerény soraimmal nem is emellett kardoskodom, hogy azonnal adjuk át az állam részére összes népiskoláinkat, közép- és felsőtanintézeteket.

De annyi tény, hogy ezen téren, ha valójában átérezzük az idők súlyát, a saját létünket fenyegető bajokat, eshetőségeket, akkor megállapíthatjuk, hogy nagyobb dolgokról van itt szó, mintsem azt sokszor elgondoljuk, avagy elképzeljük.

Amelyik nemzet sehogysé akar ráeszmélni arra a tényre, hogy Krisztus egyházának bizonyos katasztrófális korszakokban, elsősorban kötelessége a kharitatív munka felkarolása — a legnagyobb veszedelemnek teszi ki önmagát.

Am boldog időkben legyen az egyház nevelő egyház, tartsa fent népiskoláit, közép- és felsőfokú tanintézeteket, de akkor, amikor „a kiáltó pompa és kiáltó nyomor” rettenetes korszaka elkezdődik, lássa be az egyház, hogy Krisztus Urunk elsősorban is az Isten- és ember-szeretet törvényeinek a betöltését követeli mindenféle néptől és nemzetségtől.

Nekünk, a huszadik század egyházi embereinek, meg kell értenünk a nyomorgó tömegek pszichológiáját.

Vajjon milyen itélet hangzik el a nyomorgó tömegek ajakáról, amikor azt látja, hogy a saját egyháza, amelyik olyan magasztos, meghatározható ünnepeket képes szentelni Isten és Krisztus dicsőségére — a legnyomorultabb időkben, amikor betevő falatjuk sincsen —, erejét, hatalmát, pénzét, támogatását kénytelen tőlük megvonni.

Ez a leverő, szomorú lelkiállapot váltja ki a nyomorgó tömegekből az atheista és bolsevista eszméket. Holott az egyházaknak elsőrangú kötelességük e veszedelmes tévtanoknak karhatalom nélkül való megsemmisítése.

Hiszen az egyházak csak addig jelentenek értéket az államra, a társadalomra nézve, míg ezt a hivatásukat a legmélyebb öntudattal és kötelességérzettel igyekeznek elvégezni.

Mi, akik a világháború lezajlása után ezt a szomorú korszakot megértük, a mai helyzetviszonyok felett nem térhetünk egy-kettőre napirendre. Gondolkoznunk s tennünk kell valamit akkor, amikor a saját szemünkkel is láthatjuk már, hogy a kiáltó pompa és a kiáltó nyomor komoly ellenfelekké kezdenek lenni egymással szemben.

Baráth Imre.

IRODALOM

Kesztyűsné Balogh Margit: Az Úr számlájánál. A lapunkból is jól ismert költőnő, aki a debreceni vallásos-estélyek közönségét is gyakran gyönyörködtette már mélyérzésű és komoly vallásos buzgóságból fakadó költeményeivel, kötetbe foglalva kiadta művei legjavát. A könyv három részre oszlik: Isten országa felé, vallásos költemények; Az otthon dalaiból és Földi hazám, hazafias költemények. Egészben értékes a könyv s mindegyik részben vannak kiemelkedően értékes darabok. Nekem mégis úgy tetszik, a középső csoportba tartozók, az otthon dalai a legigazabbak, tehát legszebbek és legköltoibbek. Lehet, csak azért, mert az én gondolatom szerint a nő lelke az otthonban nyílik meg leginkább. Különösen szép a Levél című pár strófa. A könyv a Városi nyomdánál készült, csinosan.

KÜLÖNFÉLÉK

Lapunk legközelebb február 4-én jelenik meg kettős számmal. Kérjük az előfizetési pénzek beküldését. Postatakarékpénztári csekk-számla: 43,916.

Régebbi papvizsgai dolgozatait bélyeg beküldése ellenében a jelentkezőknek visszaküldi

Kiss Ferenc egyházker. levéltárnok, Debrecen, Kollégium.

Gyülekezeti lapokat kiadó lelkésztestvéreket bizalommal kér a debreceni Tisza István tudományegyetem hittudományi karának Pasztorális Szemináriuma, hogy a lap egy példányát a Szeminárium részére és címén a folyó évtől kezdődően megindítani sziveskedjenek.

Ifjúsági-est Cégénydányádon. A csinos kistemplom szombatn este zsúfolásig megtelt helybeli és környékbeli ifjakkal, sőt érdeklődők is szép számmal voltak. Az előkelőségek padjaiban megjelent báró Kende György földbirtokos is, aki, bár katolikus vallású lévén, de a legnagyobb figyelemmel és jóakarattal van a reformátusok irányában is. A hatalmas közönség közül talán senki sem volt, aki valamit meg ne ragadott volna a tanulságos előadásokból, senki sem volt, aki az ott hallottak alapján ne szánta volna el magát valami új, nemes elhatározásra. Az estély műsora meghatározó és igen tanulságos volt. Felcsendült a „Himnusz”, utána „Jövel Szentlélek Úr Isten”, majd Polgári Ferenc kántortanító vezényletével a helybeli református énekkar énekelt az örök-szép magyar zsolnárt „Szívünket hozzád emeljük, magyaroknak Istene”. Sipos Károly lelkész imája után Kézy Ignác fehérgyarmati református lelkész oktatta az ifjúságot szívük tisztaságának megőrzésére. Felhívta figyelmünket az ifjúság irányítására, mint legfontosabb kötelességre, mert mi már — úgymond — tegnapiak vagyunk s a holnap, a jövő az ifjúságé. Dr. Soós Bertalan fehérgyarmati kir. járásbíró a becsületet szemléltette megkapó módon. A régi jelszót „Imádkozzál és dolgozzál” tette újjá és mai kötelességünké is. A kommunisták jelszava nem az Isten igéjében gyökeredzett, azért szűnt meg és azért fog csődöt mondani a kommunisták főfészkében, Oroszországban is. A régi jelszó ezer évvel ezelőtt is és ma is megállja helyét, mert erkölcsi alapokon nyugszik. Vitéz Ötvös Károly fehérgyarmati jegyző a hazaszeretetről tartott élvezetes felolvasást. Petőfit állította ifjúságunk elé példaképül. Bakó Péter szamosújlaki lelkész meghatározó imában fordult az egek Urához e legdrágább kincsünk, az ifjúság megáldása és az estély örömeiért. Hisszük, hogy szívből fakadó imája meghallgattatásra is talált. Berecky Zsigmond szamosújlaki h. tanító szóloéneklése, Balogh István és Szántó László helybeli ifj. egyesületi tag, földműves ifjak és Pályi Zsigmond szamosújlaki ifjúsági egyesületi tagok szép szavatai csak emelték még az estély műsorát. „Szózat”, „Dicséret, dicsőség” akkordjai zárták be a cégénydányádi ifjúsági estélyt.

TARTALOM: R. I.: Egy másik legenda vége. — Kun Béla: Háztartásunk. — Baráth Imre: Kiáltó pompa, kiáltó nyomor. — Irodalom. — Különfélek.

Laptulajdonos: Dr. KUN BÉLA.

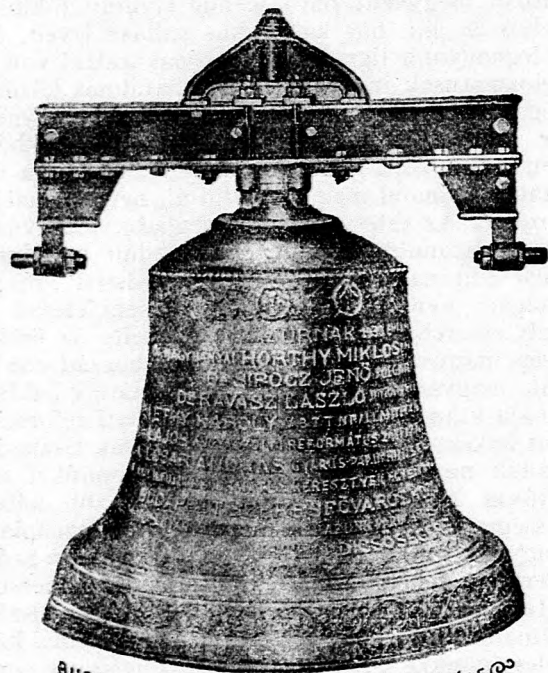
Magyarország aranykoszorús mestere

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPAN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költiségetessel díjmentesen szolgél



BUDAPEST-ANGYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE ÉRŐS
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET DR. RAVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚR
AVATOTT FEL.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevél

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitűnő lütképeségű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, disznóölő-kécek, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15-48.

Protestáns egyházi irodalom!

Dr. Baltazár Dezső: Elég nékem az Isten kegyelme (Prédikációk) . . . 1.—
— A próbáltatások idejéből —.50

Czeplédy Emánuel: Baltazár Dezső református püspök életrajza 2.50

MEGJELENT:

Dr. szentpéteri Kun Béla: Magyar református egyházalkotmány P 1-60

Dr. Erdős Károly: Méliusz világító lámpásának sugarai. —.30

Dr. Illyés Endre: A magyar református földművelő nép lelki élete 2.90

Dr. Incze Gábor: Keresztelési beszédek 3.—
— A magyar református imádság a XVI. és XVII. században 6.—

— Az Úr áldassék! (57 magyar református lelkész prédikációja az év különböző ünnepeire és vasárnapjaira) 7.—

Kesztyűsné Balogh Margit:

Az Úr zámolyánál. Ára: P 3.—

Kovács János: Gyalogösvény (52 ifjúsági prédikáció) 4.—

Dr. Sz. Kun Ágota: A debreceni református Nagytemplom 3.—

Makkai Sándor: Öntudatos kálvinizmus 3.60

Orosz Tamás: Napsugár a szent berkekben 4.—

Révész Imre: Kálvin élete —.80
— Révész Imre élete 8.—

Dr. Révész Imre: Az ige fénye (Prédikációk) 1.20

Szabó Gyula: Sötétségből világosság legyen! (Prédikációk) 3.—

Szalonnás János: A református leány (Kötve) 6.—

Dr. Török István: A Barthei theologia elméleti és gyakorló-lelkészi szempontból —.50

— Barthe Károly theológiájának kezdetei 3.—

Varga József: Korálkönyv 6.—

Dr. Vasady Béla: A hit misztériuma 7.—

Vincze Elek: Mi láttuk az ő dicsőségét... (Prédikációk) 5.—

Vincze Károly: Istennek angyalai 4.—

Fenti művek kaphatók:

„MÉLIUSZ“

könyvkereskedésben, Debrecen,
Ferenc József-út 26. szám alatt.